

АТАВІЗМ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕДУР НА ТЛІ ЇХНЬОЇ УНІФІКАЦІЇ

© Хомин П. Я., 2017

В усякій справі є межі, по обидві
сторони яких лежить брехня.
К. Горацій (65-8 р. до н.е.)

Розглянуто бухгалтерський облік як систему процедур. Проаналізовано зміст послідовності вирішування облікових завдань з погляду процедурного підходу до системи бухгалтерського обліку. Обґрунтовано необхідність елімінації тих облікових процедур, які є атавізмом і призводять до недостовірності даних бухгалтерського обліку.

Ключові слова: бухгалтерський облік, система процедур, операції, реєстрація, групування, інтерпретація, балансове узагальнення.

P. Y. Khomin

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

**THROWBACK TO THE ACCOUNTING PROCEDURES
IN THE BACKGROUND OF THEIR UNIFICATION**

© Khomin P. Y., 2017

Considered accounting as a system of procedures. Analyzed the content of the sequence of the decision task account from the perspective of the procedural approach to the accounting system. The necessity of elimination procedures is atavism and lead to unreliability of the accounting data. The conclusion is made about the fallibility of opinions regarding the possible replacement of accounting 'strategic' under the pretext that the retrospective accounts, the data is not operational. It is proved that the positioning of the accounting system is influenced and conditioned by the atavism of accounting procedures, which, starting from the thirties of the last century, was introduced randomly, turning mentioned 'substantial basis' in the floppy mechanism unnecessary overlap and duplication and detail.

Marked exaggeration of the essence of the registration procedure in the theory of accounting, which is reduced to the maximum possible formalization of accounting procedures and that makes her a kind of mathematical language of the economic process. Formalized procedure opens the way to synthesis of various, at first glance, different solutions, as each of these solutions is a special case of the General universal procedure.

The necessity of withdrawal from the Arsenal of the methodology and methods of accounting such atavistic procedures that are based on inherently inaccurate methods and techniques for their implementation, predetermines the relativity of the data especially in regard to the definition of profit, therefore, the increment of the capital of enterprises. Proved the fallacy of the view of the accounting system due to its newsave disadvantages relative to the reflection factographic information and the substitution of a methodologically important research rant aimed at reunification accounting procedures.

Analyzed the content of the accounts of the individual operations from the point of view them as routine procedures, such as depreciation of fixed assets, primarily based on the fact that the sum of depreciation accrued in accordance with the requirements of tax accounting, and received in financial accounting will be different. It is proved that the carrying value of fixed assets defined for tax purposes, is not the same as the carrying amount of fixed assets in financial accounting. The difference resulting from the accounting of expenses for repair of

fixed assets (without limitation), operations for the sale and liquidation of fixed assets, depreciation of non-production purpose.

Key words: accounting, system procedures, operations, registration, grouping, interpretation, balance generalization.

Постановка проблеми. Загалом бухгалтерський облік – це система процедур від складання первинних документів до балансового узагальнення включно. Відомий теоретик Я. Соколов навіть увів формулювання «основна процедура бухгалтерського обліку», якою вважав «послідовність вирішення облікових задач шляхом кваліфікації фактів господарського життя, тобто їхньої реєстрації, групування й інтерпретації (аналізу)», іншими словами – «послідовність дій і записів, які повинен виконати бухгалтер у процесі своєї роботи» [8, с. 47]. Навіть більше, в обліковій теорії взагалі існує процедурний підхід до тлумачення методу бухгалтерського обліку, хоча його, на жаль, плутають з адитивним.

Проте, незважаючи на викристалізовану «з точки зору рахункознавства ... субстанціональну основу, яку можна назвати інваріантом будь-якого функціонуючого обліку», що, «по суті, представляє собою базову форму рахунковедення» [8, с. 47], тепер в Україні помітне намагання ускладнити цей інваріант за допомогою введення непритаманних йому процедур, як-от пов'язаних із прогностикою.

Приміром, виношується, на наш погляд, хибна думка про можливість заміни бухгалтерського обліку «стратегічним» під приводом того, що ретроспективні облікові дані недостатньо оперативні, хоча це власне й зумовлене атавізмом облікових процедур, які, починаючи з тридцятих років минулого століття, вводилися хаотично, перетворивши згадувану «субстанціональну основу» в неповороткий механізм їхнього надмірного паралелізму й дублювання та деталізації.

Й замість дотримання концепції Ж.-Г. Курсель-Сенеля (1813–1892) щодо «точності скрупульозної, доскональної» [7, с. 144], бухгалтерський облік, за влучним висловом І. Ніколаєва, став здебільшого «добуванням цифр зі стелі» [7, с. 463]. А подальша неконтрольованість цього процесу загрожує вкінці розвалити систему формування достовірної інформації про фінансово-економічний стан підприємств через перетворення бухгалтерського обліку в процедури ворожіння на кавовій гущі.

Отож, оскільки теперішня практика формування цієї специфічної інформації мало чим відрізняється від успадкованої з часів т. зв. «соціалістичного» обліку: досить звернути увагу на паралелізм, дублювання та деталізацію облікових процедур за фіскальними приписами, то елімінація їхнього атавізму шляхом уніфікації уявляється проблемою, котра має вагоме практичне, відповідно й наукове значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення проблеми.

Проблему процедур бухгалтерського обліку розглядала низка визнаних учених, серед яких такі яскраві особистості, як П. Гарньє, О. Джонсон, В. Е. Поуел (автор знаменитого «моста» його імені: *постулати – принципи – правила – процедури*), а головно вчені німецької школи Е. Шмаленбах, А. Кальмес, Г. Нікліш, В. Ле Кутр та ін., «творцем якої був швейцарець Й. Ф. Шер», котрі вважали: «Облікова процедура – ось і мета, і предмет, і метод бухгалтерії» [7, с. 187, 351, 381, 387, 434].

І шкода, що попри відхилення в теорії бухгалтерського обліку цього, ймовірно, перебільшення сутності облікової процедури, заодно забулася їхня резонна думка: «наукова сторона бухгалтерії зводиться до максимально можливої формалізації облікової процедури й це перетворює її в своєрідну математичну мову господарського процесу. Формалізована процедура відкриває шлях до синтезу різних, на перший погляд, неоднакових рішень, оскільки кожне з таких рішень є окремим випадком загальної універсальної процедури» [7, с. 434].

Як і того, що, незважаючи на надмірність бухгалтерських процедур, проблема достовірності облікових даних, на яку здавна указували авторитетні теоретики, нікуди не зникла. Приміром Г. Свіней, котрий очолював групу американських учених, які належали до т. зв. персоналістичної школи, узагалі стверджував, що «вся або майже вся інформація бухгалтерського обліку є хибною

через однобічну оцінку об'єктів, за яку приймають тільки дані на вході реєстраційної системи, а в результаті дані на її виході виявляються неспівставними» [7, с. 365].

Подібної думки притримувався Я. Соколов, зазначаючи: «Міф про точність бухгалтерії є повсюдним, це дуже небезпечний міф. ...Дозвіл підприємствам проводити свою облікову політику – це визнання принципової неможливості отримання точних бухгалтерських даних. Отже, все, що залишається бухгалтеру (чи то практик, чи то вчений), це сумніви. Сумніви – ось початок шляху до істини» [8, с. 485–486].

Формулювання мети статті та її завдань. Власне такі сумніви й обумовили мету статті – обґрунтування необхідності вилучення з арсеналу методології й методики бухгалтерського обліку таких атавістичних процедур, які ґрунтуються на завідомо недостовірних способах і прийомах їхнього здійснення, зумовлюючи відносність його даних передусім стосовно визначення прибутку, відтак прирощення капіталу підприємств.

Однак зрозуміло, що зробити це в тому обсязі, який витікає із процитованого раніше висновку Г. Свінея, неможливо насамперед через необхідність притримуватися параметрів жанру. Тому завданнями статті визначено конкретизацію мотивів такого вилучення без шкоди для інформаційної функції бухгалтерського обліку тільки під аспектом взаємозв'язку зносу основних засобів з калькуляцією собівартості продукції (робіт, послуг).

Виклад основного матеріалу дослідження. Коли спитати будь-кого з облікових працівників, навіщо він здійснює ті чи інші марудні бухгалтерські процедури, то він, навіть не знаючи імені видатного французького вченого Ж.-Г. Курсель-Сенеля, тим не менш з гордістю відповість у душі його концепції, що це необхідно для досягнення абсолютної точності даних.

Насправді точність бухгалтерських даних відносна, зокрема й унаслідок некритичного сприйняття окремих традиційних облікових процедур, які її а priori забезпечити не можуть, але тим не менш їхнє здійснення триває століття, незважаючи на те, що вони не вписуються в економічні межі рахівництва, які сформулював класик його теорії Й.-В. Шер (1846–1924). Передусім варто звернути увагу на такі марудні й об'єктивно марні облікові процедури, як, приміром, пооб'єктне визначення зносу основних засобів, чи на додачу до нормативної, повторна калькуляція фактичної собівартості одиниці продукції, котрі з нинішніх позицій виглядають атавізмом, однак забирають тьму-тьму часу кваліфікованих працівників, позбавляючи їх можливостей зосередитися на «критичній оцінці господарської діяльності підприємства», всупереч розгляду вченим аналізу як складової органічної частини бухгалтерії [9, с. 449].

У контексті атавізму облікових процедур можна звернути увагу також на те, що на відміну від тих, які успадковані з витоків бухгалтерського обліку, навіть більше, часів, коли він ще не мав цього прикметника, наступні пертурбації, зумовлені благими намірами удосконалення формування його інформації під претекстом згадуваної «точності до су», призвели до протилежного, перетворивши його в громіздку неповоротку систему стохастичного нагромадження конгломератів даних, які, однак, цієї точності не забезпечують. Наприклад, у XIX ст. Дж. Понті вимагав відображення невнесеної акціонерами суми капіталу в активі балансу [7, с. 132], що логічно, адже це практично дебіторська заборгованість за їхніми внесками до статутного капіталу. Та в XXI ст., як відомо, цю процедуру здійснюють з точністю до навпаки: стаття 1425 «Неоплачений капітал» міститься в пасиві Балансу (Звіту про фінансовий стан ф. № 1).

Також не можна погодитися з тим, що за ідентичними об'єктами сума зносу може відрізнятися в рази тільки тому, що одне підприємство обрало із п'яти дозволених Податковим кодексом України варіантів прямолінійний метод нарахування, як у ньому помилково записано «амортизації¹ основних засобів та інших необоротних активів», інші – відповідно: зменшення

¹ Це наслідок змішування дефініцій, адже амортизація є «процесом нагромадження фінансових засобів, який залежить від мети облікової політики», тоді як «знос – процес втрати основними засобами їхньої вартості» [4, с. 56].

залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості (подвійного залишку, що зменшується); кумулятивний; виробничий. Проте саме такі нелогічні розходження можна продемонструвати на прикладі річної суми зносу, скажімо, меблевих гарнітурів, первісною вартістю 140 тис. грн, очікуваний термін корисного використання яких за обліковою політикою підприємств становить 6 років, а ліквідаційна вартість 20 тис. грн (таблиця).

Розбіжності суми зносу залежно від обраного методу його нарахування, грн

Методи нарахування зносу	Амортизована вартість	Сума зносу:		Залишкова вартість на кінець першого року
		за 1-й рік	за 6-й рік	
Прямолінійний	120000	20000	20000	120000
Зменшення залишкової вартості	140000	38780	7658	101220
Прискореного зменшення залишкової вартості	140000	46662	7660	93338
Кумулятивний	120000	34286	5714	105714
Виробничий ²	12000	20010	6403	119990

Джерело: Все про бухгалтерський облік, 2012. – № 27. – С. 7-10.

Відтак річна сума зносу такого об'єкта на підприємстві, яке застосовує прямолінійний метод нарахування зносу основних засобів, буде нібито стабільною, становлячи 20 тис. грн на рік, а в інших, де вибрали методи зменшення чи прискореного зменшення залишкової вартості або кумулятивний – підпорядкована спадній прогресії відповідно в околі від більш ніж 46 тис. грн за перший, до 5,7 тис. грн – за останній рік, що виглядає алогічним. Бо якби по кілька таких майже нових меблевих гарнітурів виставити на аукціон із розпродажі, то на перше підприємство не прийшов би жоден покупець, а їхній натопв у третьому, де залишкова вартість найнижча, опинився би в ситуації, відомій з притчі Бурідана про персонажа, що не міг вирішити, до якої копиці сіна підійти.

Насправді покупці передусім порівнюють фізичний стан цих об'єктів, адже важко припустити, що хтось із них буде заповнений лише математичними процедурами простого ділення амортизованої вартості меблевих гарнітурів на число років їхньої експлуатації чи навіть добування кореня четвертого степеня з неї. Тому й тут низька залишкова вартість не стане вирішальним чинником придбання такого необоротного активу й вибір буде, як завжди, за критерієм «якість/ціна», відтак до гарнітура з кабінету директора й попрямує цей натопв, адже тут інтенсивність відкривання дверцят чи шухляд набагато менша, ніж приміром, у бухгалтерії, отож і реальне зношування можна відрізнити візуально³, незважаючи на однакову формулу нарахування зносу основних засобів.

А включення в собівартість продукції, робіт чи послуг умовних сум зносу основних засобів виробничого призначення узагалі перебуває поза межами здорового глузду, справді ставши «сакральними ритуалами» (К. Болдвінг), які врешті-решт викривлюють фінансові результати. Якщо ж це перенести в стратегічні розрахунки прибутку на перспективу, то мабуть доречною буде сентенція: «Рахували – веселились, порахували – просльозились». Адже не факт, що нараховані суми зносу, на які була зменшена ціна меблевих гарнітурів при продажі, трансформувалися врешті-решт у доходи від новоствореного продукту, й передусім не варто сподіватися на просте відтворення цих меблів у збиткових підприємствах із-за банальної причини – відсутності для цього достатніх коштів.

² Річні суми зносу розраховано на основі припущень пропорцій місячних, указаних у джерелі запозичення.

³ Тут ми абстрагуємося від того, що реальний знос ідентичних об'єктів основних засобів залежить насамперед від дбайливого ставлення до них у процесі експлуатації. Тому в нехарактерного директора реальний рівень зносу меблевого гарнітура може бути й вищим, ніж використовуваного в бухгалтерії.

Отож виникає резонне запитання, навіщо такі рутинні процедури, як нарахування зносу основних засобів, узагалі застосовувати, тим паче, коли вони, особливо з урахуванням того, що «суми амортизації, нараховані відповідно до вимог податкового обліку, та отримані у фінансовому обліку, будуть відрізнятися. Балансова вартість основних засобів, визначена для цілей податкового обліку, не збігається з балансовою вартістю основних засобів у фінансовому обліку. Різниця виникає внаслідок відображення в бухгалтерському обліку витрат на ремонт основних засобів (без обмежень), операцій з продажу і ліквідації основних засобів, амортизації об'єктів невиробничого призначення. Тому, незалежно від того, який метод нарахування амортизації застосовують підприємства для цілей фінансового обліку, їм необхідно окремо вести облік основних засобів для цілей оподаткування» [10].

Навіть більше, нарахування амортизації проводиться щомісяця. Тоді як на початку ХХ ст. (принаймні так стверджує М. Медведєв з посиланням на тогочасного автора С. Беннінга), при нарахуванні амортизації «поділ звітнього року на дрібніші проміжні періоди, як діє сучасне бухгалтерське законодавство» [3, с. 130], не застосовувався.

Та й у Давньому Римі «коли залучалися третейські оцінювачі стін, їх оцінювали ... за записами ціни підрядів їхнього будівництва й скидали на кожний із минулих років по 1/80 частці, вважаючи, що такі стіни не зможуть проіснувати більше 80 років» [7, с. 46]. Тепер же так само ніхто при відчуженні об'єктів основних засобів не звертає уваги на щомісячні «сакральні ритуали» з визначення їхнього зносу, адже добре розуміє їхній «приблизний характер», бо хоч «нарахування повинно здійснюватися впродовж усього періоду використання об'єкта, але внаслідок наперед невідомого періоду його використання припиняється при повному (100 %) погашенні *вартості* знаряддя праці, навіть якщо це знаряддя праці продовжує використовуватися» [2, с. 9]. Тому часто-густо маємо алогічні ситуації, коли на підприємствах є значна частина повноцінних під аспектом їхніх експлуатаційних характеристик необоротних активів, але безвартісних за даними бухгалтерського обліку внаслідок неточності вгадування їхнього зносу. Зрозуміло, що в такому разі викривлюються не тільки минулі витрати виробництва, собівартість реалізованої продукції, зрештою й фінансові результати, а вони стають недостовірними і в майбутніх звітних періодах через нібито відсутність перенесення на новостворений продукт уречевленої вартості в цих об'єктах.

Проте ніхто не намагається зрозуміти, чому «наприкінці ХІХ століття ... на підсумкових зборах акціонерів за результатами року визначався чистий (без урахування амортизації) прибуток, з якого, за його наявності, проводилися відрахування в амортизаційний капітал ... заключними проведеннями року» [3, с. 138–139], а нині це занехаяли, вибравши з арсеналу облікової теорії, в якій фігурували «два підходи до поняття амортизації: 1) амортизація є прямим вибуттям нерухомого майна і 2) амортизація (як гласить сам термін, а – заперечення, мор – смерть) є прийомом, який дозволяє постійно зберігати основний капітал на однаковому рівні» [7, с. 89] не найкращий, що виявився абсолютно непотрібним за нинішніх умов.

Видається, вся річ у тому, що під впливом резонних міркувань, які дійшли до нас у викладі згаданого С. Беннінга: «Сумма⁴, подлежащим списанию с имущества, совершенно неправильно присвоено название капитала», хоча так само, «как жалованье рабочим, уплачиваемое нами, не может быть названо капиталом, так и погашение имущества нельзя назвать капиталом», мовляв, «нельзя же назвать испорченную машину, вполне погашенную, капиталом», оскільки «на активе баланса у нас будет первоначальная стоимость машины, в пассиве – амортизационный капитал на ту же сумму. Выходит, что у нас нет машины, нет и капитала, то есть в баланс была включена фиктивная сумма» [3, с. 139], вирішили одним махом це виправити. Тим більш, що збіглося це з періодом реформування економіки, а стосовно неї бухгалтерський облік, як відомо, виконує сервісну функцію.

Тож, аби унеможливити такий стан, коли «из понятия амортизационного капитала вытекает понятие совершенно ложное, то есть на него смотрят некоторые как на действительный капитал и, придавая ему такое понимание, погашали им убытки, ведь убыток, как и машина, записан тоже на

⁴ Аби зберегти особливості стилю цього автора, тут і далі цитуємо його текст без перекладу.

активе» [3, с. 139], замість розрубати Гордіїв вузол проблеми таких атавістичних процедур із рішучістю Олександра Македонського, його затягнули так, що донині плутають, де тут один кінець вірьовки, названий зносом основних засобів, а де інший – амортизація.

Приміром, чого варті тавтологічні визначення: «Амортизація – систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації); Знос основних засобів – сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання» [5, ст. 4]. Й порадити щось із цими сіамськими близнятами мабуть і Соломон був би не в змозі.

На додачу до чого ще й перекрутили процедуру з їхнього відображення: якщо Дж. Мелліс (1588), котрого вважають першим, хто застосував поняття амортизація основних засобів, пропонував проведення «дебет рахунка Прибутки і збитки, кредит рахунка Інвентар⁵» [7, с. 89], то нині застосовується виведене С. Беннінгом із аналогії, мовляв, позаяк «ежемесячно мы составляем статью по уплате жалованья рабочим: «счет производства – счету рабочих, точно так же следует поступить и со списанием на погашение имущества: «Счет производства – счету погашения имущества. Вся разница только будет в том, что по счету рабочих мы должны будем уплатить наличными деньгами, а по счету погашения имущества уплатим впоследствии первоначальной стоимостью совсем погашенного имущества» [3, с. 139].

Водночас, мабуть, певні сумніви стосовно того, що «при этом слово «капитал», столь соблазнительное для многих, будет отброшено» все-таки залишалися, тому він дописав: «Я бы пошел еще далее – предложил бы вообще не вписывать в пассив баланса счет погашения имущества, а непосредственно относить погашение на счет имущества, но в активе баланса (конечно, не главной книге) писать до графы общего подсчета. И только сумму разницы писать в графу общего подсчета. Цель была бы достигнута: первоначальная стоимость имущества налицо, суммы погашения имеются в балансе. Но при этом совершенно отпадает та фиктивность итогов баланса по активу и пассиву, которая ныне проявляется во всех отчетах предприятий, обязанных публичной отчетностью» [3, с. 139], що в першій частині цього формулювання власне є визнанням пропозиції Дж. Мелліса, а в другій – застосовується в теперішньому Балансі (Звіті про фінансовий стан) ф. № 1.

Однак, попри заміну терміна «капитал погашения» на дефініцію «погашения имущества», яке нині іменується «зносом основних засобів», ця мрія С. Беннінга не справдилася. Навпаки, облікова теорія зайшла тут у безвихідь, зважаючи на дублювання (по суті, а не за назвами) цього капіталу при спробі відображення за кореспонденцією рахунків. А фетиш «точності до су» зумовив щомісячні марудні процедури з нарахування зносу необоротних активів, що теж стало «сакральним ритуалом», зумовленим сподіванням, нібито завдяки цьому «будет соблюдена правильность баланса, правильность учета себестоимости продаваемых изделий или товаров», хоча насправді, «выбираючи методи й норми нарахування амортизації ... й застосовуючи інші прийоми» [8, с. 486], бухгалтерія лише створює підґрунтя для поклоніння такому фетишу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Причиною того, що вітчизняна облікова теорія перебуває на задвірках світової, адже навіть за хутором Михайлівським про неї немає жодної згадки⁶, є уникання того, що має бути головним при викладі обґрунтування якихось змін, тобто не «трактування загальних питань обліку, а ретельний опис бухгалтерської процедури». І взірцем тут може бути непроминущої слави трактат Л. Пачіолі, де він старанно в 36 главах викладає облікову процедуру, прагнучи до її адекватного опису ... й повністю відтворює послідовність облікової реєстрації» [7, с. 68].

На відміну від теперішніх «ноу-хавців», які це роблять з точністю до навпаки, за верстуву оминаючи в своїх монографіях/підручниках процедури облікових записів через те, що порядок

⁵ Це проведення ніяк не можна вважати відображенням амортизації, а виключно зносу основних засобів, якщо його розуміти як утрату їхньої вартості під час експлуатації.

⁶ Завдяки Я. Соколову є згадки про кілька імен українських учених, але це стосується їхніх праць 1971–1984 років.

їхнього здійснення, на жаль, донині офіційно не встановлений у жодному положенні (стандарті), а тільки узвичаєний⁷.

Та передусім їхні трактати є тільки загальниками, тому що вони й стосовно традиційних бухгалтерських процедур «младенчески чисты душою» (К. Арнольд): вчилися бо «понемножку чому-нибудь и как-нибудь» за такими ж! То де вже тут говорити про «послідовність дій і записів, які повинен виконати бухгалтер у процесі своєї роботи» в чомусь terra incognita. Адже в перекладних виданнях навіть назви не дають підстав для такого довільного трактування звичайнісіньких прогностичних розрахунків, як це зазвичай робиться завдяки підміні термінологем «неграмотними переписувачами чужого» (Ф. Бутинець), які звикли послуговуватися комп'ютерним перекладом іншомовних текстів. Отож копіюючи й російськомовні, вони нерідко плутаються в облікових процедурах, як-от при спробі перекласти тлумачення О. Джонсоном, автором концепції т. зв. «нормативно-ситуаційної бухгалтерії», сутності обробки даних в обліковій процедурі, який виділяв у ній насамперед «сложение», тобто додавання однорідних подій, наприклад, додаються доходи» [7, с. 381], яке в такому «науковому» переписуванні стало подібним до процедури складання паперів у шухляду, мовляв, «характерним для вченого було виділення в обліковій процедурі ... складання однорідних подій».

Стосовно ж утопії про можливість заміни бухгалтерського обліку стратегічним, то і в тих країнах, де виникли ідеї перетворення бухгалтерії в «компас підприємства», розуміють, що «управлінський і бухгалтерський облік мають свої самостійні інформаційні бази», в першому «точність приноситься в жертву оперативності», отож вони можуть існувати тільки паралельно [7, с. 437].

Тому пора облишити безпредметні закиди в бік бухгалтерського обліку через його неусувну ваду щодо відображення фактографічної інформації й підміну методологічно значимих досліджень просторікуваннями, спрямованими на деуніфікацію облікових процедур. Інакше далі доведеться втішатися маргінальною обоймою з іменами тих, хто нібито вніс *небувалий* вклад у його теорію, бо й справді, наразі там його, за великим рахунком, немає, аби можна було претендувати на роль авторів хоча б значимих концепцій розвитку облікової теорії.

Та розуміючи, що особиста думка автора статті на проблему уніфікації облікових процедур може не збігатися з думками інших учених, продовження її досліджень є перспективним.

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К. – Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. – 1736 с.
2. Медведев М. Ю. Бухгалтерский словарь. – Москва: ТК Велби. Изд-во «Проспект», 2010.
3. Медведев М. Ю. Идеи и прозрения русской бухгалтерии: хрестоматия. – Москва: ДМК Пресс, 2012.
4. Николаев И. Р. Проблемы реальности баланса. – Л.: Экон. образование, 1926.
5. П (С) БО 7 «Основні засоби» // Затв. наказом МФУ від 27.04. 2000 р. № 92.
6. Словник іншомовних слів /за ред. О. С. Мельничука. – К.: Гол. ред. УРЕ, 1977. – 775 с.
7. Соколов Я. В. Бухгалтерский учёт: от истоков до наших дней / Я. В. Соколов. – Москва: Аудит ЮНИТИ, 1996. – 638 с.
8. Соколов Я. В. Основы теории бухгалтерского учёта /Я. В. Соколов. – Москва: Финансы и статистика, 2000. – 496 с.
9. Шер Й. Ф. Бухгалтерия и баланс. – 4-е изд.: – Москва: Эконом. жизнь, 1926. – 575 с.
10. Режим доступу: http://minfin.com.ua/taxes/-/gospoper/bo_2_1_5_osnzasobi.html.

⁷Процедура – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь [1, с. 1179].